

Arbeidsnotat 2006:1002

Små bedrifter som leverandører til Snøhvitutbyggingen

Inge Berg Nilssen

Forord

Dette arbeidsnotatet er utarbeidet på oppdrag av Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) i anledning Småtinget 2006 ”Små bedrifter - store muligheter”.

Datagrunnlaget for leverandør- og leveransedata er etter avtale hentet fra Statoils kontraktsdatabase for Snøhvitprosjektet. Det bearbejdede tallmaterialet herfra bygger på leverandør- og leveransedata slik de forelå ved inngangen til 2006. Analyse av leveransestrukturer for Snøhvitutbyggingen inngår som en del av Norut NIBR Finnmarks følgeforskning av Snøhvitutbyggingen, på oppdrag for Hammerfest kommune, Finnmark fylkeskommune og Statoil ASA.

Leveranse- og underleveransetallene i kontraktsbasen er pr august 2006 oppdaterte med nye tall. Tilrettelegging av disse tallene i forhold til bedriftsspesifikke data fra andre kilder er under arbeid, slik at oppdateringene ikke er innarbeidet i dette notatet. Resultatene som presenteres i dette notatet må derfor betraktes som foreløpige. Disse forhold er nærmere omtalt i notatet.

Bedriftsspesifikke data er levert av Findexa Proff Forvalt.

Innhold

Forord	1
Innhold	2
1	Sammendrag	3
2	Bakgrunn – Snøhvitutbyggingen	4
3	Datagrunnlaget	5
4	Analysematerialet	5
4.1	Avgrensning av analysematerialet	5
4.2	Leverandører	6
4.3	Analysematerialet oppdateres løpende	6
4.4	Leveranser der kontraktsbeløp ikke er registrert	6
4.5	Kontraktsbeløp og prisforutsetninger	7
4.6	Ansattetall som mål på bedriftsstørrelse	7
4.7	Bransjeinndeling	7
5	Hovedtall	8
6	Leveranser fordelt på leverandørnæring og bedriftsstørrelse	10
7	Geografi	12
8	Geografisk fordeling av leverandører i ulike næringer	14
8.1	Varehandel	14
8.2	Leveranser fra bygg og anlegg, betongindustri, kraft- og vannforsyning og bergverk	16
8.3	Leveranser fra kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteyting, finans- og eiendom og forskningssektoren	18
8.4	Leveranser fra maskinvare- og metallvareindustri og andre industribransjer	20
8.5	Leveranser fra transport- og kommunikasjonsnæringene	22
8.6	Leveranser fra næringsmiddelindustri, catering og hotell- og restaurant, vaktjenester, renhold og arbeidskraftutleie	24
8.7	Leveranser fra elektrovare- instrument- og utstyrsindustri	26
8.8	Verftsindustrien	26
9	Kontrakter, kontraktsstørrelser	27
10	Bedrifter etter etableringsår og størrelse	31
Figurliste	32
Tabelliste:	32

1 Sammendrag

Tall fra kontraktsdatabasen for utbygging av Snøhvitprosjektet sammenholdt med bedriftsdata for den enkelte leverandør viser at små norske bedrifter (bedrifter med færre enn hundre ansatte) fram til og med inngangen til 2006 hadde inngått kontraktsforpliktelser om leveranser i utbyggingsfasen på til sammen 5,6 milliarder kroner, tilsvarende 26 prosent av de totale norske leveransene til utbyggingsprosjektet så langt. Av dette hadde bedrifter med 20-49 ansatte leveranser for 1,9 milliarder kroner. Leveransene er fordelt både på underleveranser til hovedkontrakter og leveranser i direkte kontrakter i utbyggingsorganisasjonen. I tillegg kommer et antall leverandører der verdien på underleveransene ikke er registrert. Tallene er foreløpige og fordelingen kan endre seg etter hvert som nye hovedkontraks- og underkontraktstall blir innregistrert utover 2006 og 2007. For den store installasjonskontrakten dreier det seg om 430 ny underleveranser som ikke er tatt med i denne analysen. Datamaterialet antas derfor å representere et lavt estimat på leveranser fra små bedrifter.

Leveranser med netto kontraktsverdi 0-20 millioner kroner utgjorde størstedelen av leveransene fra småbedriftene, med flere av disse har også leveranser med høyere kontraktsverdi. 66 prosent av antallet kontrakter som har en nettoverdi på mer enn 100 000 kr går til små bedrifter, herav også et betydelig antall til bedrifter med under 20 ansatte.

Blant små bedrifter er varehandelen største leverandørnæring etterfulgt av gruppen anleggsrelaterte næringer som omfatter bygg og anlegg, kraftforsyning, betongindustri og bergverk. Deretter følger transportnæringene, kunnskapsintensiv tjenesteyting og gruppen maskinvare, metallvare og annen industri.

Hoveddelen av de norske leveransene til Snøhvitutbyggingen er geografisk konsentrert til leverandørindustrien i Rogaland og Hordaland og til de store byggentreprenørens hovedkontorer samt rådgivningsselskapene lokalisert i Oslo/Akershus. De små leverandørene er mer spredt over landet og bidrar til å bryte den geografiske konsentrasjonen. Også blant de små bedriftene er Rogaland/Hordaland største leverandørregion, men Nord-Norges andel er også betydelig, 27 prosent av de små bedriftenes leveranser kommer fra Nord-Norge.

I løpet av utbyggingsperioden har flere leverandøraktører etablert bedrifter lokalt. Nyere leverandørbedrifter i Finnmark (etablert i 2002 eller seinere) har gjennomgående en større andel av fylkesleveransene i sin størrelsesgruppe enn det nyere bedrifter som er lokalisert i et etablert leverandørfylke som Rogaland har.

2 Bakgrunn – Snøhvitutbyggingen¹

Utbyggingen av Snøhvitprosjektet startet sommeren 2002. Prosjektet består av oppbygging av undersjøiske installasjoner ute i Barentshavet og bygging av et LNG anlegg på Melkøya i Hammerfest. Produksjonen er planlagt å vare til 2031. Det er i dag anslått investeringer på ca 44 milliarder kroner i denne delen utbyggingen. Til og med januar 2006 har utbygger fordelt kontrakter knyttet til utbyggingen i første fase på 37,2 milliarder kroner. 21,7 milliarder kroner var gitt til norske leverandører. Dette utgjør 58 % av leveransene noe som er 8 prosentpoeng over den nasjonale andelen forventet i konsekvensutredningen fra 2001. Til og med januar 2006 har 13.200 personer i større eller mindre grad deltatt i utbygginga på Melkøya, 2.100 av dem bor i Vest-Finnmark.

Snøhvitprosjektet består av følgende tre hoveddeler:

- Utbygging til havs av feltene Snøhvit, Albatross og Askeladd
- Rørledninger for transport av gass og kondensat til land
- Mottaks- og prosesseringsanlegg på Melkøya utenfor Hammerfest, herunder Europas første anlegg for flytende naturgass (LNG)

Operatør og største eier av Snøhvitprosjektet er Statoil ASA².

Utvinnbare ressurser er anslått til 193 mrd. m³ naturgass, noe våtgass/LPG og kondensat. Med det planlagte LNG-anlegget på Melkøya vil det produseres 5,67 mrd. standardkubikkmeter LNG per år, og ressursene vil rekke til en produksjonstid på 25-30 år. Produsert mengde LNG vil bli skipet ut med 70 skipslaster per år i spesialbygde LNG-skip. I tillegg kommer 15-20 skipninger med LPG og 15-20 med kondensat i andre fartøy.

Fase 1 er oppbygging av en infrastruktur for utskipping av LNG fra de brønnene hvor det i denne omgang hentes ut gass gjennom oppbygging av de undersjøiske installasjonene. Bygging av skipene for utskipping av den nedkjølte gassen fra Hammerfest er ikke medregnet i dette kostnadsestimatet. Til og med januar 2006 har 13.200 personer i større eller mindre grad deltatt i utbygginga på Melkøya, 2.100 av dem bor i Vest-Finnmark.

¹ Beskrivelsen i dette kapitlet bygger på beskrivelsen i Norut NIBR rapport under publisering *Samfunnsvirkninger og utfordringer fra første feltutbygging i Barentshavet- Snøhvit 2002-2005/06, erfaringer ett år før ferdigstilling.*

² Eierlisensen for Snøhvit, med eierandel i parentes, består av Statoil ASA (33,53 %), Petoro AS (30,00 %), statens direkte økonomiske engasjement - SDØE), Total E&P Norge AS (18,40 %), Gaz de France Norge AS (12,00 %), Amerada Hess Norge AS (3,26 %) og RWE Dea Norge AS (2,81 %).

3 Datagrunnlaget

Inngåtte kontraktsforpliktelser i utbyggingsprosjektet registreres løpende i Statoils kontraktsdatabase. Per januar 2006 var det innregistrert kontraktsforpliktelser til en samlet verdi av 37,4 milliarder kroner i basen. Det betyr at hovedparten av det estimerte investeringsbeløpet på 44 milliarder kroner innen 2007 er registrert. Idet undervannsinstallasjonene og utenlandsarbeidet på lekter er avsluttet, omfatter det gjenstående i hovedsak arbeider på anleggsområdet på Melkøya. Norut NIBR Finnmark har bistått i arbeidet med å kode dette materialet etter geografi og næring. Kontraktsavtalene er registrert på tre nivå, hovedkontraktsnivå og underkontrakter i to nivå. Underleveranser på lavere nivå og mindre leveranser som ikke inngår i kontraktsrapporteringen, inngår følgelig ikke i materialet. Verdirapporteringen for underleveranser særlig på andre nivå er ikke komplett³. I så måte kan datamaterialet antas å representere et lavt estimat på leveranser fra små bedrifter. Det må også understrekes at tallene er foreløpige, og at fordelingen kan endre seg etter hvert som nye kontrakts- og underkontraktsbeløp blir innregistrert utover 2006 og 2007.

4 Analysematerialet

4.1 Avgrensning av analysematerialet

Analysematerialet omfatter leveranser fra norske leverandører registrert i Statoils kontraktsdatabase ved inngangen til 2006. Leveranser fra utenlandske leverandører på til sammen 15,7 milliarder er ikke med i analyseutvalget. Av norske leveranser på til sammen 21,736 milliarder kr er bedriftsleveranser på 21,252 milliarder kroner (97,8 prosent) med i utvalget. Av de resterende leveransene på 483 millioner kroner som er tatt ut av utvalget, utgjør leveranser for til sammen 345 mill. kr leveranser som ikke er identifisert på enkeltbedrift. Dette omfatter i det vesentlige estimerte lokale leveranser i tidlig planfase før registreringssystemet var etablert og andre leveranser ikke bedriftsspesifisert. De resterende 139 mill. kr i leveranser som er tatt ut av analysematerialet er leveranser fra bedrifter der ansattetall ikke er identifisert⁴.

Leveransetallene omfatter bare kontrakter for utbyggingsfasen av Snøhvit-anlegget, onshore og offshore.

Tabell 4-1 Avgrensning av analyseutvalget

³ 65 underkontrakter med lokale bedrifter (Hammerfest, Alta og Kvalsund) er ikke registrert med verdi i materialet

⁴ De 139 mill kr er fordelt med 73 mill. kr i leveranser fra norske avdelinger av utenlandske foretak, 27 mill kr fra kommunale tjenesteytere, 37 mill kr fra leverandører der organisasjonsnummer ikke lenger er tilgjengelig fra Brønnøysundregisterene samt mindre leveranser fra andre foretak der ansattetall ikke er oppgitt.

	Milliarder kroner
Norske leveranser	21,736
Leveranser med i utvalget	21,252
Ut av utvalget	0,483
Herav	
Leveranser ikke identifisert på enkeltbedrift	0,345
Ansattetall ikke identifisert (se fotnote 4)	0,139

4.2 Leverandører

Datamaterialet omfatter leveranser fra 1151 leverandører, hvorav 892 er leverandører med under 100 ansatte. Leverandørene kan ha leveranser i flere kontrakter.

Leverandørene er identifisert ved organisasjonsnummer, som er koblet opp mot bedriftsdata fra Enhetsregisteret i Brønnøysund, levert av Findexa Proff Forvalt.

Leverandørene er fordelt etter bedriftsstørrelse og etablering som vist i tabell

Tabell 4-2 Leverandører etter bedriftsstørrelse og etableringsår

Ansattegruppe	Etableringsår			Totalt
	Før 1996	1996-2001	Etter 2001	
0-19 ansatte	315	174	66	555
20-49 ansatte	131	68	19	218
50-99 ansatte	81	31	7	119
100 ansatte og over	175	64	20	259
Totalt	702	337	112	1151

4.3 Analyse materialet oppdateres løpende

Som beskrevet ovenfor er denne analysen basert på foreløpige tall ved inngangen til 2006. Pr. august 2006 er tallet for registrerte leveranser fra norske bedrifter oppjustert til 24,7 milliarder kroner. Videre er underleveransedata til hovedkontrakter oppdatert, noe som særlig gir effekt for installasjonskontrakten. I materialet fra inngangen av 2006 var det i liten grad registrert inn underleveranser til denne. Pr. august 2006 er det registrert 430 ny underleveranser på denne kontrakten. Tilretteleggingen av det nye materialet, inklusive de 430 nye underleveransene, for analyseformål er imidlertid ikke ferdigstilt. Begge disse forhold tilsier at leveransene fra små bedrifter er høyere enn de tallene som dette arbeidsnotatet bygger på.

4.4 Leveranser der kontraktsbeløp ikke er registrert

Det er registrert 158 kontrakter for 148 norske kontraktører på underleverandørnivå uten oppgitt kontraktssum, av disse 139 kontrakter for 121 leverandører med

bedriftsstørrelse under 100 ansatte. I datagrunnlaget registreres kontraktsbeløp for leverandører på tre nivå:

- Hovedleverandørnivå
- Underleverandørnivå 1
- Underleverandørnivå 2

Underleveranser på lavere nivå er ikke registrert i basen. Også disse forhold tilsier at underleveranser særlig fra små bedrifter er større enn det som er registrert.

4.5 Kontraktsbeløp og prisforutsetninger

Løpende hovedkontrakter prisjusteres periodisk i databasen. For avsluttede hovedkontrakter foretas ikke slik oppdatering til dagens prisnivå, og for underleveranser er det noe ulik praksis på dette. Arbeidet med prisforutsetningene pågår, og leveransetallene oppgis derfor her som registrerte kontraktsbeløp.

Dette innebærer at forholdstallene mellom hovedkontrakter og underkontrakter muligens kan være noe skjevfordelt i disfavør av underleveransene. Leveransetallene som presenteres her er netto leveranser fratrukket underleveranser.

4.6 Ansattetall som mål på bedriftsstørrelse

Ansattetall er valgt som mål for bedriftsstørrelse. Dette fordi omsetningstall eller balansetall (som også er innhentet for analyseutvalget) ikke foreligger for flere leverandører registrert med ulik organisasjonsform i Enhetsregisteret. Heller ikke ansattetall er fullstendig registrert i Enhetsregisteret, slik at følgende allokeringrutine er gjennomført for å fastsette tallet på leverandørens ansatte.

1. Tall på ansatte registrert i Bedriftsregisteret (pr. 1. kvartal 2006). Dersom dette ikke forefinnes:
2. Ansattetall regnskap 2004. Dersom dette ikke forefinnes:
3. Ansattetall regnskap 2002. Dersom dette ikke forefinnes:
4. Manuell innregistrering av tall på ansatte fra morselskap til underavdelinger og heleide selskap.
5. Manuell sjekk på alle selskap med registrert ansattetall 0 i bedriftsregisteret. Innlegging av konserntall.
6. Gjenstående leverandører uten registret ansattetall tas ut av analyseutvalget. Disse representerte leveranser for 139 mill kr., jamfør Tabell 4-1 i kapittel 4.1.

4.7 Bransjeinndeling

Bransjeinndelingen er aggregert fra leverandørens næringskode (NACE) i Enhetsregisteret.

5 Hovedtall

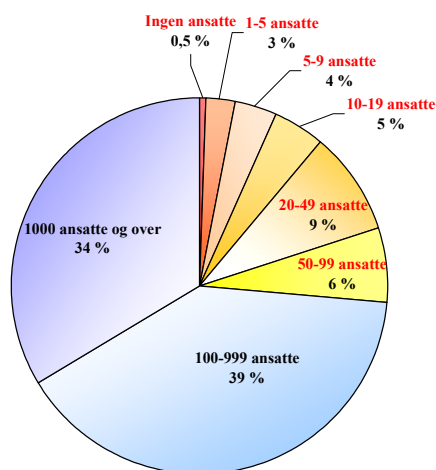
Av de registrerte leveransene fra norske leverandørene som er med i utvalget, utgjorde leveranser fra bedrifter med under 100 ansatte 5,6 milliarder kr, tilsvarende 26 prosent av de samlede norske registrerte leveransene. Bedrifter med 20-49 ansatte hadde leveranser for 1,9 milliarder kr av dette. Bedrifter med fra 100 til 1000 ansatte utgjorde den største leveranseandelen.

Tabell 5-1 Leveranser fra norske bedrifter sortert etter antall ansatte hos leverandøren

Ansattgruppe	Milliarder kr	Prosent	Milliarder kr	Prosent
Ingen ansatte	0,104	0,5 %		
1-5 ansatte	0,567	2,7 %		
5-9 ansatte	0,757	3,6 %		
10-19 ansatte	0,959	4,5 %		
20-49 ansatte	1,892	8,9 %		
50-99 ansatte	1,343	6,3 %	5,621	26 %
100-999 ansatte	8,467	39,8 %		
1000 ansatte og over	7,164	33,7 %	15,631	74 %
Sum	21,252			100,0 %

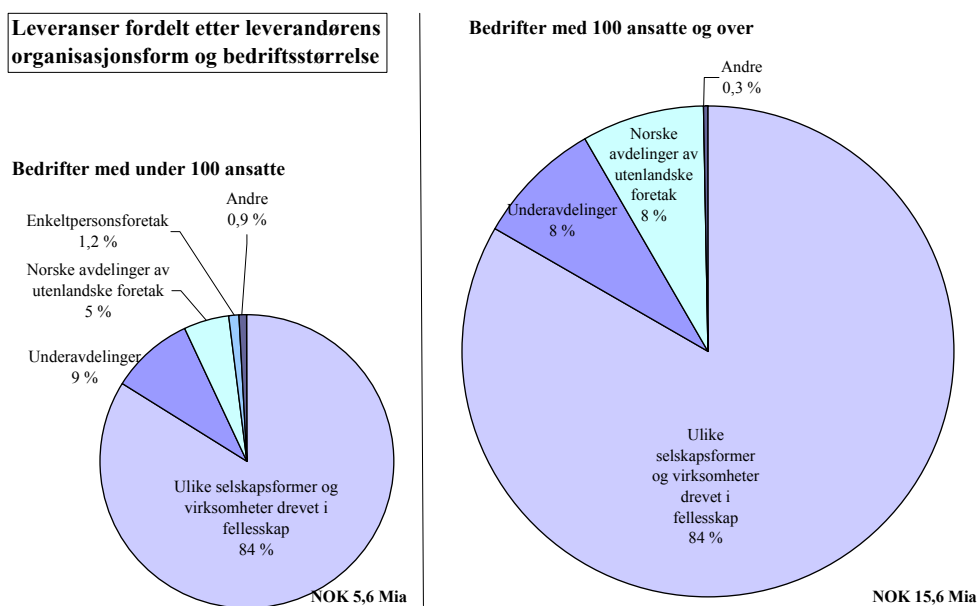
Figur 5-1 Norske leveranser til Snøhvitutbyggingen etter antall ansatte hos leverandøren

Norske leveranser til Snøhvitutbyggingen NOK 21,252 milliarder
etter antall ansatte hos leverandørene

Av små bedrifter med under 100 ansatte var 729 selskaper i ulike organisasjonsformer, i hovedsak AS, inklusive virksomheter drevet i fellesskap, 65 underavdelinger, 16 norske avdelinger av utenlandske foretak, 59 enkeltpersonsforetak og 88 andre.

Figur 5-2 Antall leverandører etter bedriftsstørrelse og organisasjonsform

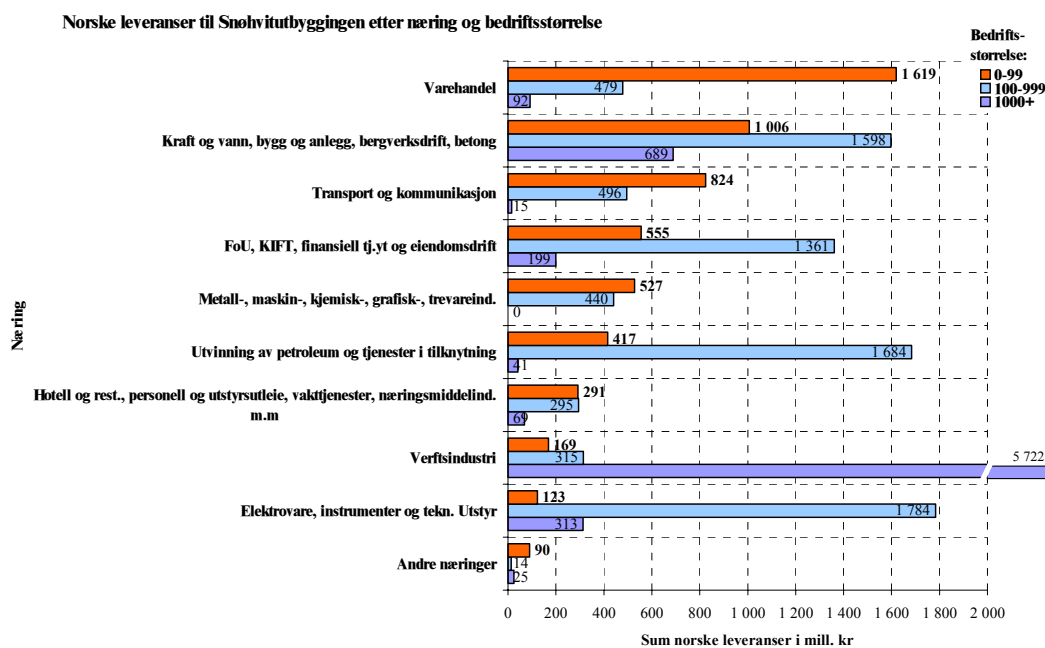
Antall leverandører etter organisasjonsform	Ansattgruppe			Sum
	0-99	100-999	1000+	
Ulike selskapsformer og virksomheter drevet i fellesskap	729	192	37	958
Underavdelinger	65	13	1	79
Norske avdelinger av utenlandsk	16	1	3	20
Enkeltpersonforetak	59	0	0	59
Andre	88	22	4	114
Sum	892	215	44	1 151

84 prosent av leveransene fra småbedriftene var leveranser fra ulike selskapsformer, 9 prosent fra underavdelinger, 5 prosent fra norske avdelinger av utenlandske selskap, og 1,2 prosent fra enkeltpersonforetak. For de store leverandørene var fordelingen på organisasjonsform noenlunde den samme, bortsett fra at enkeltpersonforetak ikke var tilstedeværende i denne gruppen.

6 Leveranser fordelt på leverandørnæring og bedriftsstørrelse

Varehandelen er største leverandørnæring blant små bedrifter (bedrifter med under 100 ansatte) med leveranser på 1,6 milliarder kr, etterfulgt av bygg og anlegg, som er gruppert sammen med kraftforsyning⁵, betongnæringen og bergverk. Deretter følger gruppen med transportnæringer, gruppen med kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteyting og gruppen med maskin- og metallvare- og annen industri. Se Figur 6-1.

Figur 6-1 Norske leveranser til Snøhvitutbyggingen etter næring og bedriftsstørrelse

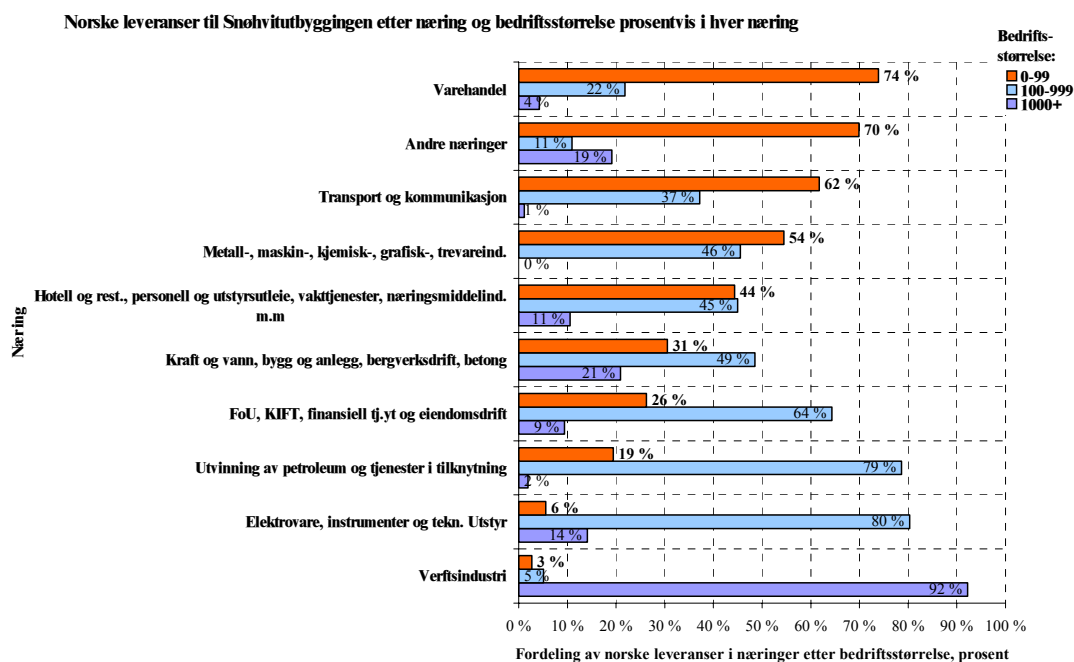

Blant de største leverandørene med over 1000 ansatte er verftsindustrien den overveiende største leverandørgruppen, med samlede leveranser på 5,7 milliarder kroner. En stor del av disse leveransene er knyttet til større kontrakter, blant annet installasjonskontrakten. Når oppdaterte tall for underleveranser til denne blir innarbeidet i datamaterialet, vil sannsynligvis denne næringens andel av de store bedriftenes netto leveranser bli redusert betydelig.

⁵ Leveransene fra denne næringen omfatter for en stor del utførte anleggsarbeider.

Småbedriftenes andel av leveransene fra de ulike næringsgruppene er vist i Figur 6-2. Småbedrifter utgjør den overveiende delen av varehandelens leveranser, 74 prosent. Også i transportnæringene og metall- og maskinvareindustrien m.m. har småbedriftene over halvparten av leveransen fra næringene.

Figur 6-2 Norske leveranser til Snøhvitutbyggingen etter næring og bedriftsstørrelse prosentvis i hver næring.

7 Geografi

Hoveddelen av de norske leveransene til Snøhvitutbyggingen er geografisk konsentrert til leverandørindustrien i Rogaland og Hordaland og til de store bygg- og anleggsbedriftenes hovedkontor samt rådgivningsselskapene i Oslo og Akershus. I tillegg utgjør de lokale leveransene, særlig lokalisert til Finnmark et tredje tyngdepunkt. De små leverandørene er mer geografisk spredt over hele landet og bidrar til å bryte ned den geografiske konsentrasjonen. Mens bare henholdsvis 5 og 3 prosent av de store bedriftenes leveranser kommer fra Nord-Norge, kommer 27 prosent av de små bedriftenes leveranser fra denne landsdelen.

Tabell 7-1 Leveranser etter bedriftsstørrelse og region

Leveranser mill. kr	Bedriftsstørrelse - ansattegruppe			Sum
	under 100 ansatte	100-999 ansatte	1000 ansatte og over	
Oslo/Akershus	1 001	3 732	1 116	5 849
Øvrige Østland og Sørlandet	319	597	5	921
Rogaland og Hordaland	2 560	3 442	5 823	11 825
Øvrige Vestlandet og Trøndelag	213	234	9	456
Nord-Norge	1 528	462	212	2 201
Sum	5 621	8 467	7 164	21 252

Leveranser prosentvis fordelt	Bedriftsstørrelse - ansattegruppe			Sum
	under 100 ansatte	100-999 ansatte	1000 ansatte og over	
Oslo/Akershus	18 %	44 %	16 %	28 %
Øvrige Østland og Sørlandet	6 %	7 %	0,1 %	4 %
Rogaland og Hordaland	46 %	41 %	81 %	56 %
Øvrige Vestlandet og Trøndelag	4 %	3 %	0,1 %	2 %
Nord-Norge	27 %	5 %	3 %	10 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %

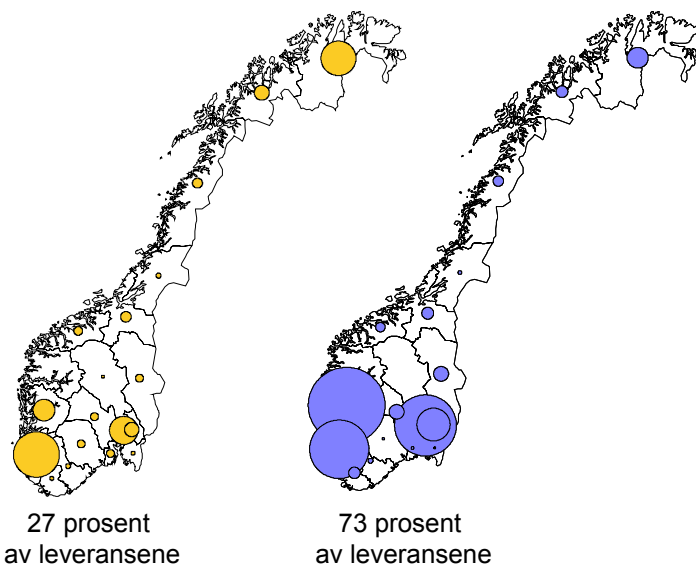
Fordelingen etter leverandørfylke er vist i Figur 7-1. Også blant de små leverandørbedriftene er det Rogaland som har størst leveranseandel målt i kontraktsverdi, leveranser på til sammen over 2 milliarder kroner, tilsvarende 37 prosent av leveransene fra norske bedrifter med under 100 ansatte. Mens leveransene fra større bedrifter i Hordaland utgjør en stor andel av leveransene, utgjør leveransene fra små bedrifter i dette fylket bare i overkant av fire prosent av leveransene fra bedrifter med under 100 ansatte. Også leveransene fra Oslo og Akershus utgjør en betydelig mindre andel når leveransene fra de store bedriftene holdes utenom.

Figur 7-1 Fordeling av leveranser etter bedriftsstørrelse og fylke

Geografisk fordeling av leverandørbedrifter
Alle norske leveranser NOK 21,2 Mia

Bedrifter med
under 100 ansatte
NOK 5,6 Mia

Bedrifter med
100 ansatte og mer
NOK 15,6 Mia

Leveranser etter leverandørfylke	Bedriftsstørrelse - ansattegruppe				Sum leveranser	
	under 100 ansatte		100 ansatte og over		Mill kr	Prosent
	Mill kr	Prosent	Mill kr	Prosent	Mill kr	Prosent
Østfold	17	0,3 %	1	0,0 %	18	0,1 %
Akershus	205	3,6 %	1 085	6,9 %	1 290	6,1 %
Oslo	796	14,2 %	3 763	24,1 %	4 559	21,5 %
Hedmark	63	1,1 %	216	1,4 %	278	1,3 %
Oppland	9	0,2 %	0	0,0 %	9	0,0 %
Buskerud	64	1,1 %	214	1,4 %	278	1,3 %
Vestfold	63	1,1 %	8	0,1 %	71	0,3 %
Telemark	62	1,1 %	6	0,0 %	68	0,3 %
Aust-Agder	25	0,5 %	25	0,2 %	50	0,2 %
Vest-Agder	17	0,3 %	132	0,8 %	149	0,7 %
Rogaland	2 087	37,1 %	3 447	22,1 %	5 534	26,0 %
Hordaland	473	8,4 %	5 818	37,2 %	6 291	29,6 %
Sogn og Fjordane	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
Møre og Romsdal	76	1,4 %	90	0,6 %	166	0,8 %
Sør-Trøndelag	112	2,0 %	140	0,9 %	252	1,2 %
Nord-Trøndelag	26	0,5 %	13	0,1 %	39	0,2 %
Nordland	99	1,8 %	105	0,7 %	204	1,0 %
Troms	224	4,0 %	138	0,9 %	362	1,7 %
Finnmark	1 205	21,4 %	431	2,8 %	1 635	7,7 %
Sum	5 621	100,0 %	15 631	100,0 %	21 252	100,0 %

*) Det er ubetydelige leveranser fra Sogn og Fjordane registrert med kontraktssum, men flere leveranser der kontraktssum ikke er registrert

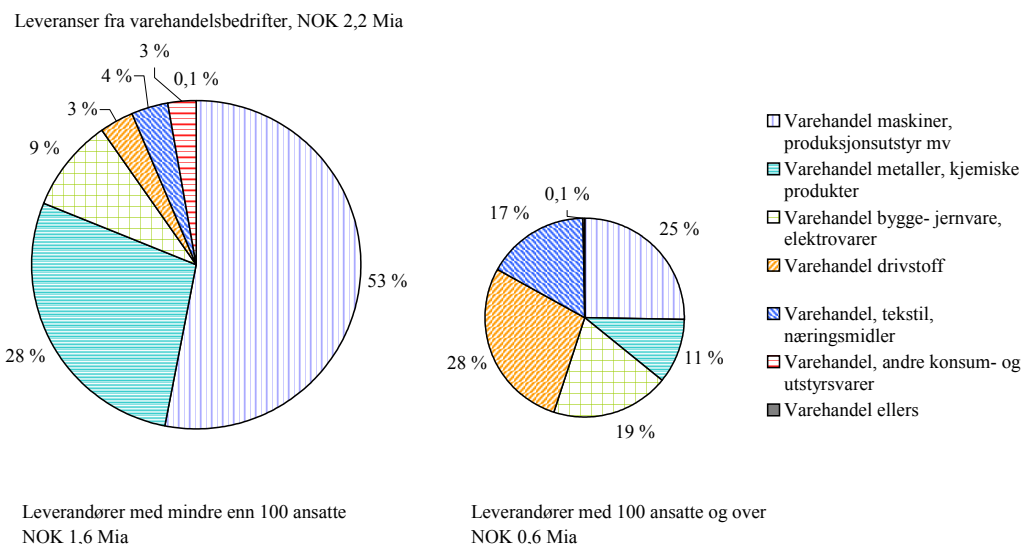
8 Geografisk fordeling av leverandører i ulike næringer

8.1 Varehandel

De registrerte leveransene fra norske varehandelsbedrifter ved inngangen til 2006 utgjorde 2,2 milliarder kroner, hvorav nær tre firedeler fra bedrifter med under 100 ansatte. En vesentlig del av omsetningen i varehandelen omfatter innkjøp av handelsvarer uten videre bearbeiding (inntaksskost). I nasjonalregnskapstermer er produksjonen i varehandel definert lik bruttofortjenesten, m.a.o. avansen.

Mens byggevare-, jernvare-, tekstil og næringsmidler utgjorde store deler av de store bedriftenes leveranser, var det overveiende av leveransene fra små bedrifter handel med maskiner og produksjonsutstyr, metaller og kjemiske produkter, i store trekk industrinære og spesialiserte bransjer tilpasset leverandørindustrien. For varehandelens vedkommende er leveransene også fra de mindre bedriftene geografisk konsentrert om Rogaland og Oslo/Akershus.

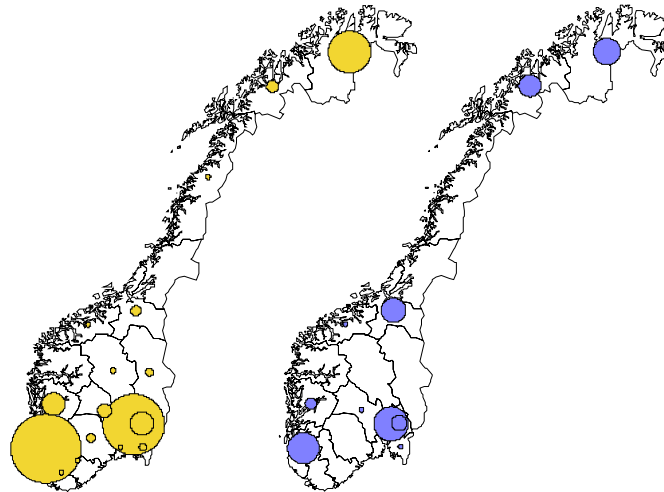
Figur 8-1 Leveranser fra varehandelsbedrifter

Geografisk fordeling av leverandørbedrifter
Varehandel NOK 2,2 Mia

Bedrifter med
under 100 ansatte
NOK 1,6 Mia

Bedrifter med
100 ansatte og mer
NOK 0,6 Mia

74 prosent
av leveransene

26 prosent
av leveransene

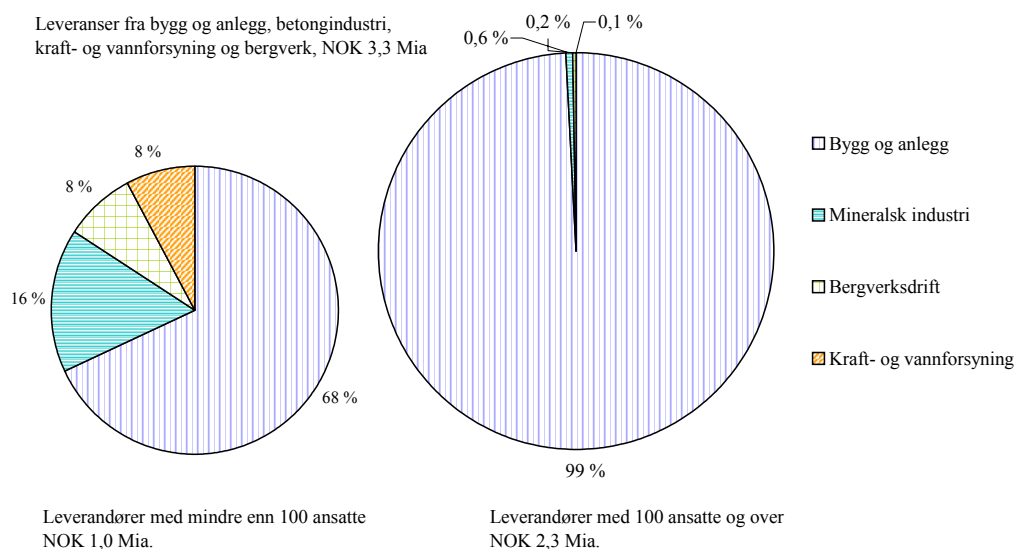
Region	Bedriftsstørrelse, ansattegruppe				Sum	
	< 100 ansatte		100 ansatte og over		mill. kr	prosent
	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent
Oslo og Akershus	571	35 %	185	32 %	756	35 %
Østlandet forøvring og Sørlandet	59	4 %	1	0 %	60	3 %
Rogaland og Hordaland	712	44 %	146	26 %	858	39 %
Vestlandet for øvrig og Midt-Norge	15	1 %	79	14 %	94	4 %
Nord-Norge	262	16 %	159	28 %	421	19 %
Sum	1 618	100 %	571	100 %	2 189	100 %

8.2 Leveranser fra bygg og anlegg, betongindustri, kraft- og vannforsyning og bergverk

Nær 70 prosent av leveransene fra bygg og anlegg og andre næringer som er særlig relatert til leveranser i anleggsfasen, som betongindustrien, kraft- og vannforsyning⁶ og bergverk, er leveranser fra større bedrifter, den overveiende delen fra nasjonale byggtreprenører med hovedkontor i Oslo-regionen.

Over halvparten av leveransene fra små bedrifter i disse næringene kommer fra bedrifter i Nord-Norge, både bedrifter som var etablert i regionen ved anleggsstart, og bedrifter som har etablert seg i Hammerfest i løpet av utbyggingsperioden.

Figur 8-2 Leveranser fra bygg og anlegg, betongindustri, kraft- og vannforsyning og bergverk.

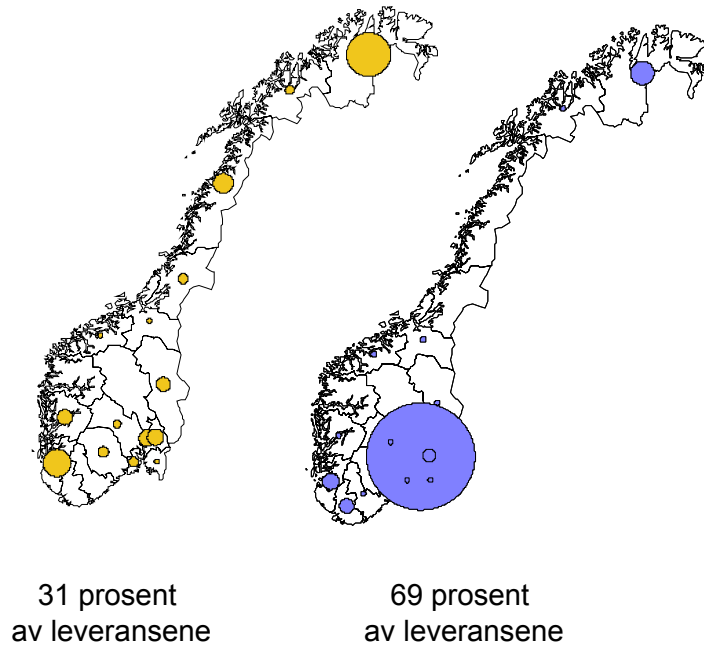

⁶ Den overveiende delen av leveransene fra kraftforsyningsindustrien har anleggskarakter.

Geografisk fordeling av leverandørbedrifter
Bygg og anlegg, betongindustri, bergverk, kraft og vann NOK 3,3 Mia

Bedrifter med
under 100 ansatte
NOK 1,0 Mia

Bedrifter med
100 ansatte og mer
NOK 2,3 Mia

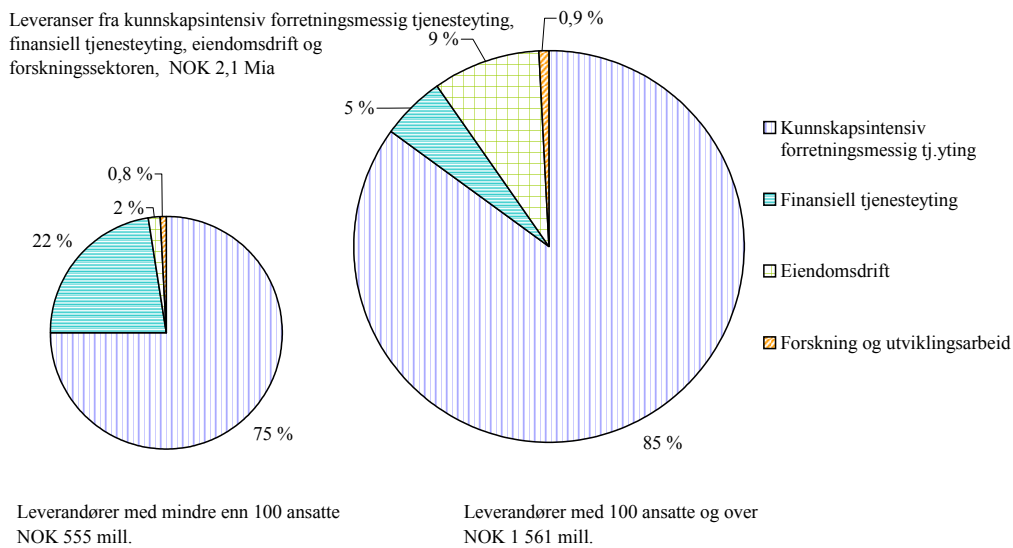

Region	Bedriftsstørrelse, ansattegruppe				Sum	
	< 100 ansatte		100 ansatte og over		mill. kr	prosent
	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent
Oslo og Akershus	120	12 %	2 079	91 %	2 199	67 %
Østlandet forøvring og Sørlandet	111	11 %	48	2 %	160	5 %
Rogaland og Hordaland	220	22 %	49	2 %	269	8 %
Vestlandet for øvrig og Midt-Norge	27	3 %	12	1 %	39	1 %
Nord-Norge	528	52 %	98	4 %	626	19 %
Sum	1 006	100 %	2 287	100 %	3 293	100 %

8.3 Leveranser fra kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteyting, finans- og eiendom og forskningssektoren

Leveransene fra de store bedriftene innen teknisk rådgivning, konsulenttjenester og annen kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteyting er for det alt vesentlige konsentrert til bedrifter i Osloregionen (74 prosent) og industrinære foretak (22 prosent) i Rogaland og Hordaland. De mindre foretakene innen disse næringene som har leveranser til Snøhvitutbyggingen har en større geografisk spredning. Blant små bedrifter har Nord-Norge en leveranseandel på 14 prosent.

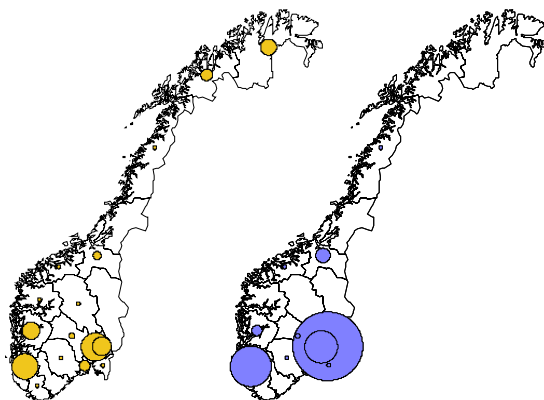
Figur 8-3 Leveranser fra kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteyting, finans- og eiendom og forskningssektoren

Geografisk fordeling av leverandørbedrifter
KIFT, FoU, Finans og eiendom, NOK 2,1 Mia

Bedrifter med
under 100 ansatte
NOK 0,5 Mia

Bedrifter med
100 ansatte og mer
NOK 1,6 Mia

26 prosent
av leveransene

74 prosent
av leveransene

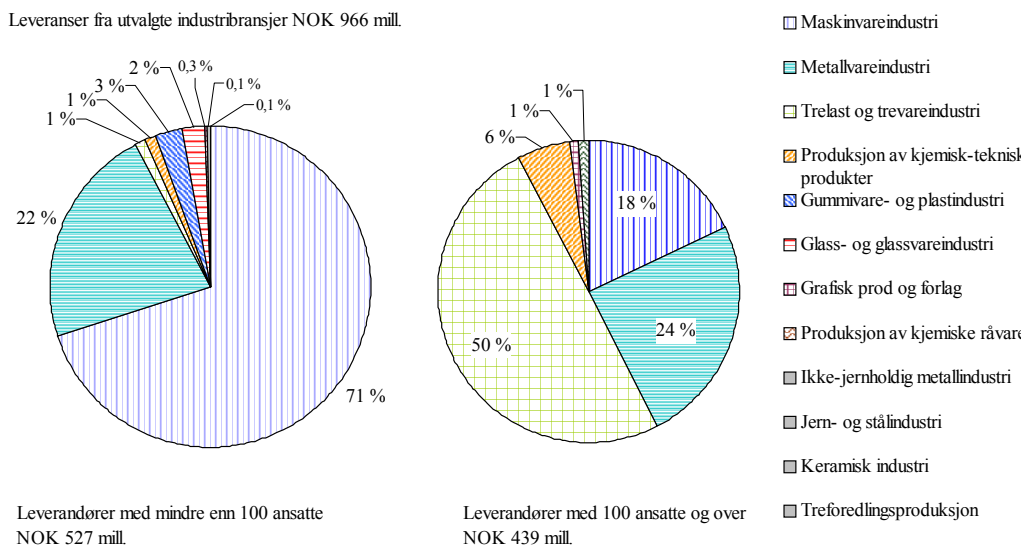
Region	Bedriftsstørrelse, ansattegruppe				Sum	
	< 100 ansatte		100 ansatte og over		mill. kr	prosent
	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent
Oslo og Akershus	229	41 %	1 161	74 %	1 390	66 %
Østlandet forøvring og Sørlandet	37	7 %	7	0 %	45	2 %
Rogaland og Hordaland	195	35 %	350	22 %	545	26 %
Vestlandet for øvrig og Midt-Norge	14	3 %	42	3 %	56	3 %
Nord-Norge	79	14 %	0	0 %	79	4 %
Sum	555	100 %	1 561	100 %	2 116	100 %

8.4 Leveranser fra maskinvare- og metallvareindustri og andre industribransjer

Leveransene fra maskinvare- og metallvareindustrien kommer for en stor del fra mindre leverandører. Gruppert sammen med andre industribransjer utgjør leveransene fra store leverandører 45 prosent av leveransene og mindre leverandører 55 prosent av leveransene.

Samlet utgjorde leveransene fra disse industrinæringene, som for en stor del representerer typiske leverandører til petroleumsnæringen, 966 millioner kroner ved inngangen til 2006, med Rogaland og Hordaland som største leverandørfylker blant de mindre leverandørene.

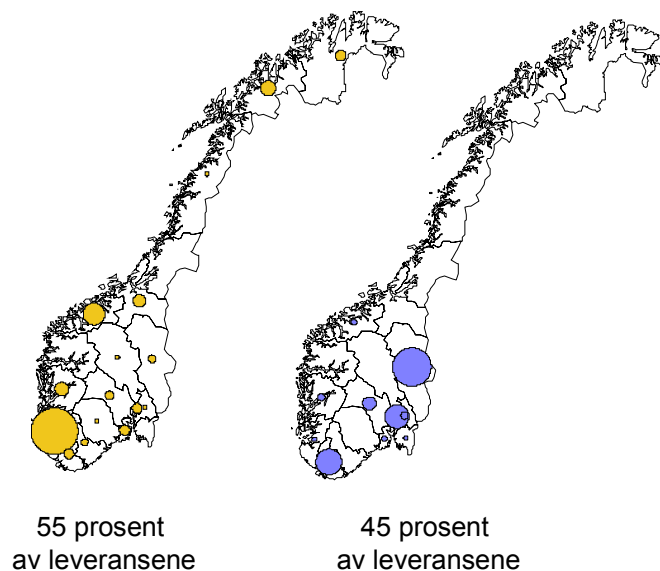
Figur 8-4 Leveranser fra maskinvare- og metallvareindustri og andre industribransjer

Geografisk fordeling av leverandørbedrifter
Maskinvare-, metallvare-, og annen industri, NOK 0,97 Mia

Bedrifter med
under 100 ansatte
NOK 0,53 Mia

Bedrifter med
100 ansatte og mer
NOK 0,44 Mia

55 prosent
av leveransene

45 prosent
av leveransene

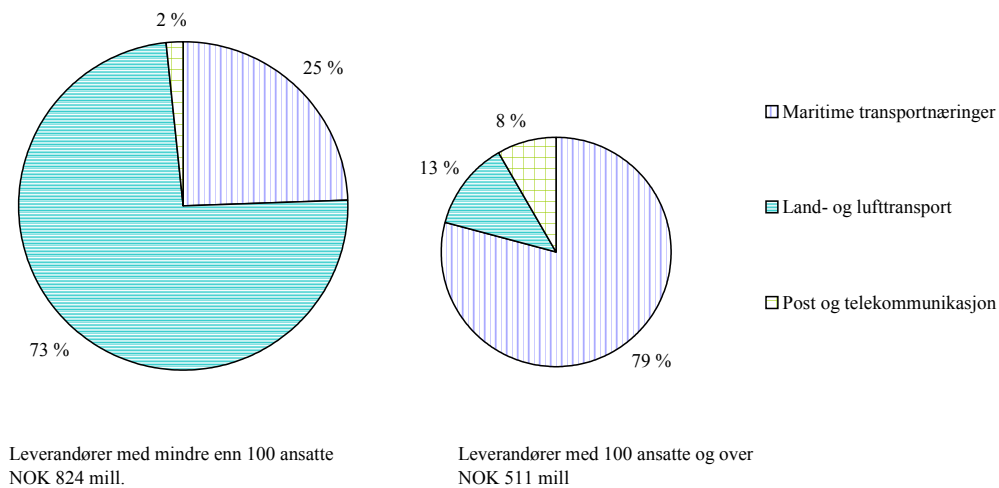
Region	Bedriftsstørrelse, ansattegruppe				Sum	
	< 100 ansatte		100 ansatte og over		mill. kr	prosent
	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent
Oslo og Akershus	14	3 %	89	20 %	103	11 %
Østlandet forøvring og Sørlandet	56	11 %	334	76 %	390	40 %
Rogaland og Hordaland	322	61 %	10	2 %	332	34 %
Vestlandet for øvrig og Midt-Norge	88	17 %	5	1 %	93	10 %
Nord-Norge	48	9 %	0	0 %	48	5 %
Sum	527	100 %	439	100 %	966	100 %

8.5 Leveranser fra transport- og kommunikasjonsnæringene

Leveransene fra transport- og kommunikasjonsnæringene på til sammen 1,3 milliarder kroner ved inngangen til 2006, fordeler seg med 38 prosent fra store bedrifter og 62 prosent fra små bedrifter. De maritime transportnæringene er dominerende blant de største leverandørene (80 prosent), mens land- og lufttransportbedriftene utgjør hovedtyngden av de bedriftene som har under 100 ansatte. Av de mindre transportbedriftene er det bedrifter i Finnmark, lokalisert nærmest utbyggingsstedet som har hatt de fleste transportoppdragene, for Nord-Norge samlet utgjør andelen 45 prosent.

Figur 8-5 Leveranser fra transport- og kommunikasjonsnæringene

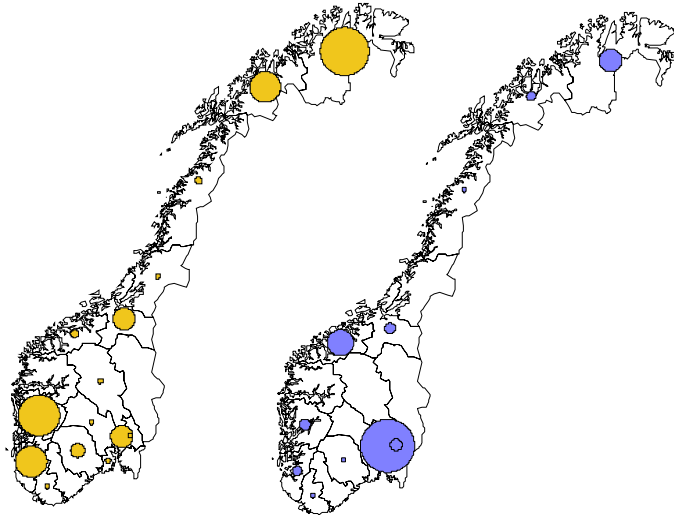
Leveranser fra transportnæringen, NOK 1,3 Mia

Geografisk fordeling av leverandørbedrifter
Transport- og kommunikasjon, NOK 1,3 Mia

Bedrifter med
under 100 ansatte
NOK 0,8 Mia

Bedrifter med
100 ansatte og mer
NOK 0,5 Mia

62 prosent
av leveransene

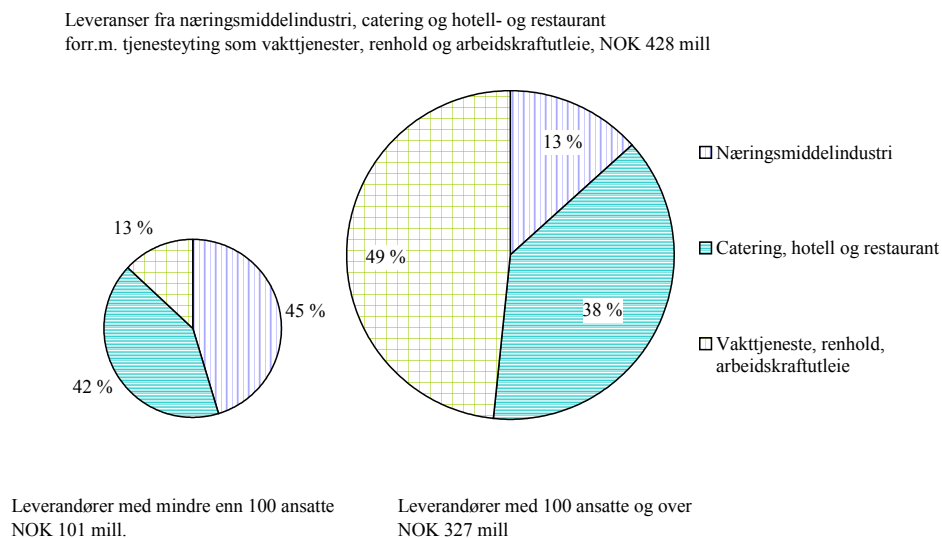
38 prosent
av leveransene

Region	Bedriftsstørrelse, ansattegruppe				Sum	
	< 100 ansatte mill. kr	prosent	100 ansatte og over mill. kr	prosent	mill. kr	prosent
Oslo og Akershus	56	7 %	330	64 %	385	29 %
Østlandet forøvring og Sørlandet	32	4 %	2	0 %	34	3 %
Rogaland og Hordaland	298	36 %	24	5 %	322	24 %
Vestlandet for øvrig og Midt-Norge	65	8 %	89	17 %	153	11 %
Nord-Norge	374	45 %	67	13 %	441	33 %
Sum	824	100 %	511	100 %	1 336	100 %

8.6 Leveranser fra næringsmiddelindustri, catering og hotell- og restaurant, vakttjenester, renhold og arbeidskraftutleie

Leveranser fra næringsmiddelindustrien, hotell- og restaurant, ytere av vakttjenester, renhold og til dels arbeidskraftutleie omfatter i det vesentlige kontrakter i tilknytning til forpleining og drift av anleggsleir og anleggsområdet, og omfatter følgelig tjenester som er avhenging av omfanget av utbyggingsaktivitetene. Både de mindre og de større leverandørene har for en stor del etablert nye bedrifter i tilknytning til anleggsområdet, Finnmark kommer følgelig ut som største leverandørfylke i begge grupper.

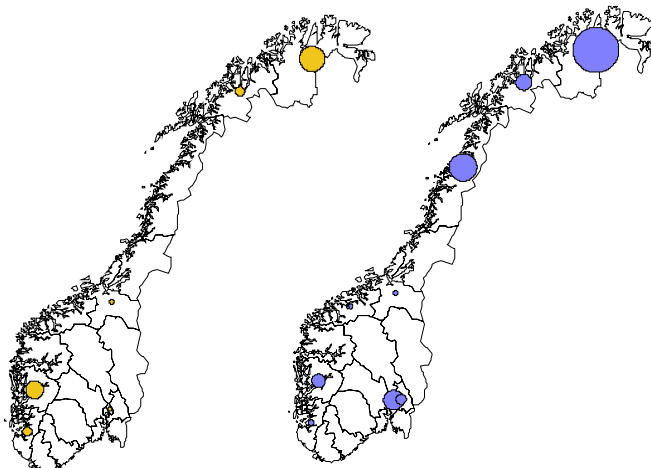
Figur 8-6 *Leveranser fra næringsmiddelindustri, catering og hotell- og restaurant, vakttjenester, renhold og arbeidskraftutleie*

Geografisk fordeling av leverandørbedrifter
Hotell og catering, næringsmiddelindustri, vaktjenester,
renhold, arbeidskraftutleie, NOK 0,4 Mia

Bedrifter med
under 100 ansatte
NOK 0,1 Mia

Bedrifter med
100 ansatte og mer
NOK 0,3 Mia

24 prosent
av leveransene

76 prosent
av leveransene

Region	Bedriftsstørrelse, ansattegruppe				Sum	
	< 100 ansatte		100 ansatte og over		mill. kr	prosent
	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent		
Oslo og Akershus	0	0 %	43	13 %	44	10 %
Østlandet forøvring og Sørlandet	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Rogaland og Hordaland	36	36 %	18	6 %	55	13 %
Vestlandet for øvrig og Midt-Norge	0	0 %	2	0 %	2	0 %
Nord-Norge	64	64 %	264	81 %	328	77 %
Sum	101	100 %	327	100 %	429	100 %

8.7 Leveranser fra elektrovare- instrument- og utstyrsindustri

Tabell 8-1 Leveranser fra elektrovare- instrument- og utstyrsindustri

Region	Bedriftsstørrelse, ansattegruppe				Sum	
	< 100 ansatte		100 ansatte og over		mill. kr	prosent
	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent
Oslo og Akershus	0	0 %	512	24 %	512	23 %
Østlandet forøvring og Sørlandet	7	6 %	185	9 %	192	9 %
Rogaland og Hordaland	113	92 %	1 359	65 %	1 472	66 %
Vestlandet for øvrig og Midt-Norge	1	0 %	0	0 %	1	0 %
Nord-Norge	2	2 %	41	2 %	43	2 %
Sum	123	100 %	2 097	100 %	2 220	100 %

Leveransene fra elektrovare-, instrument- og utstyrsindustrien omfatter for en stor del hovedkontrakter med større leverandører. Leveransene fra små bedrifter i disse bransjene utgjør en liten del, 123 millioner kroner.

8.8 Verftsindustrien

Region	Bedriftsstørrelse, ansattegruppe				Sum	
	< 100 ansatte		100 ansatte og over		mill. kr	prosent
	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent	mill. kr	prosent
Oslo og Akershus	0	0 %	217	4 %	217	3 %
Østlandet forøvring og Sørlandet	5	3 %	23	0 %	28	0 %
Rogaland og Hordaland	131	78 %	5 781	96 %	5 912	95 %
Vestlandet for øvrig og Midt-Norge	3	2 %	13	0 %	16	0 %
Nord-Norge	29	17 %	2	0 %	31	1 %
Sum	168	100 %	6 037	100 %	6 205	100 %

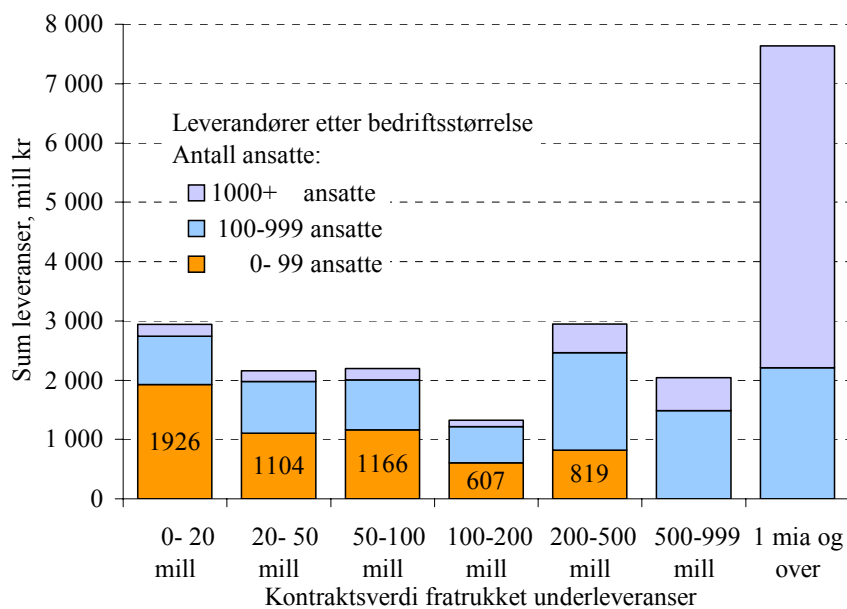
Tilsvarende som for elektrovare- og instrumentindustrien, domineres kontraktene fra verftsindustrien⁷ av hovedkontrakter med større leverandører. Som nevnt foran er ikke oppdaterte data for underleveranser til blant annet installasjonskontrakten innarbeidet i datagrunnlaget. Det forholdsvis store netto kontraktsbeløpet for denne næringen som ligger i det foreløpige datamaterialet vil sannsynligvis fordele seg ut på mindre og større bedrifter i denne og andre næringer.

⁷ Bygging av skip og oljeplattformer.

9 Kontrakter, kontraktsstørrelser

Av de totalt registrerte leveranser fra mindre bedrifter på 5,6 milliarder kroner ved inngangen til 2006 omfattet enkeltkontrakter med nettoleveranser under 20 millioner hovedtyngden, med en samlet verdi på 1,9 milliarder kroner, men flere bedrifter hadde også nettoleveranser på større enkeltbeløp, opp mot 500 millioner kroner i enkeltkontrakter fratrukket underleveranser. Bedrifter med under 100 ansatte sto også for rundt halvparten av leveransene mellom 20 og 50 millioner kroner og mellom 50 og 100 millioner kroner.

Figur 9-1 Små og store bedrifters leveranser til Snøhvitutbyggingen fordelt på kontraktsstørrelse (netto)

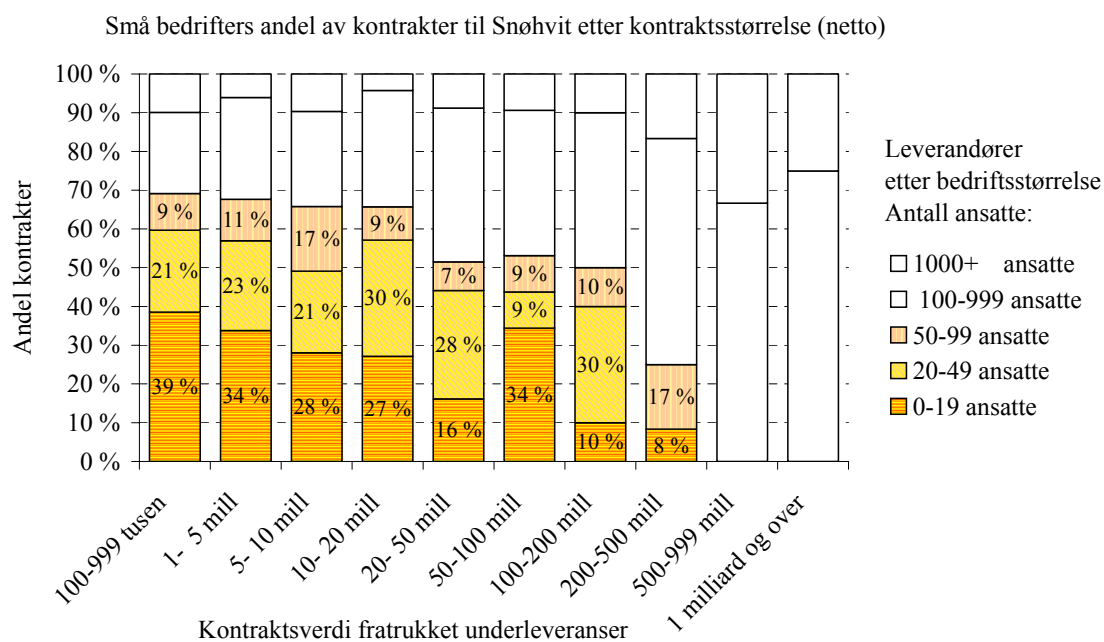
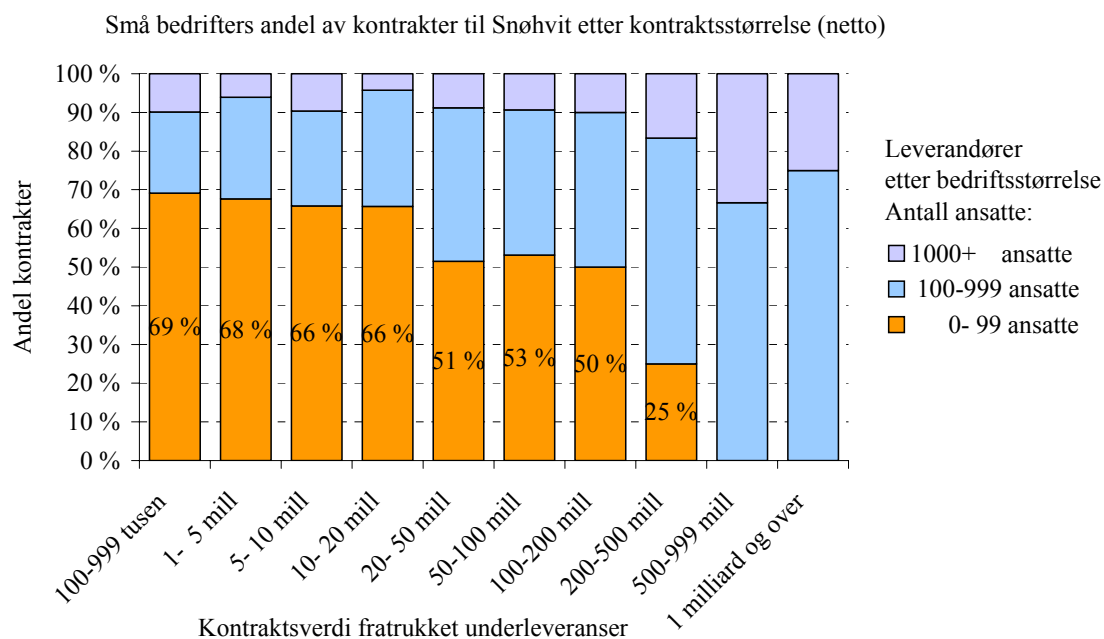
Dersom en ser bort fra registrerte leveranser på mindre beløp, var det ved inngangen til 2006 registrert 1 349 kontrakter med nettobeløp over kr 100 000 i datagrunnlaget, hvorav 891 med bedrifter med mindre enn 100 ansatte (66 prosent av kontraktene). Småbedriftene sto for mellom 65 og 70 prosent av kontraktene med netto kontraktsverdi fra 100 000 kr til 20 millioner kr, i overkant av 50 prosent av kontraktene med nettoverdi fra 20 til 200 millioner kroner og en firedel av kontraktene i størrelsesordenen 200-500 millioner kroner. Blant småbedriftene er flest kontrakter gått til bedrifter med under 50 ansatte, hvorav også bedrifter med under 20 ansatte hadde en stor del av kontraktene i disse størrelseskategoriene, se Figur 9-2.

I tillegg til de kontraktene som er registrert med kontraktsverdi er det i datagrunnlaget registrert 158 kontrakter for 148 norske kontraktører på underleverandørnivå uten oppgitt kontraktssum. Av disse er 139 kontrakter for 121 leverandører med bedriftsstørrelse under 100 ansatte.

Tabell 9-1 *Antall kontrakter etter kontraktsverdi fratrukket underleveranser*

Antall kontrakter etter kontraktsverdi			
Kontraktsverdi fratrukket underleveranser	Ansattegruppe		Sum
	0-99	100+	
Ikke oppgitt	158	45	203
1-100 tusen	657	301	958
100-999 tusen	432	193	625
1- 5 mill	278	133	411
5- 10 mill	75	39	114
10- 20 mill	46	24	70
20- 50 mill	35	33	68
50-100 mill	17	15	32
100-200 mill	5	5	10
200-500 mill	3	9	12
500-999 mill	0	3	3
1 milliard og over	0	4	4
Sum 100+	891	458	1349
Sum 1 mill+	459	265	724

Figur 9-2 Små bedrifters andel av kontrakter for Snøhvit etter kontraktsstørrelse (netto)

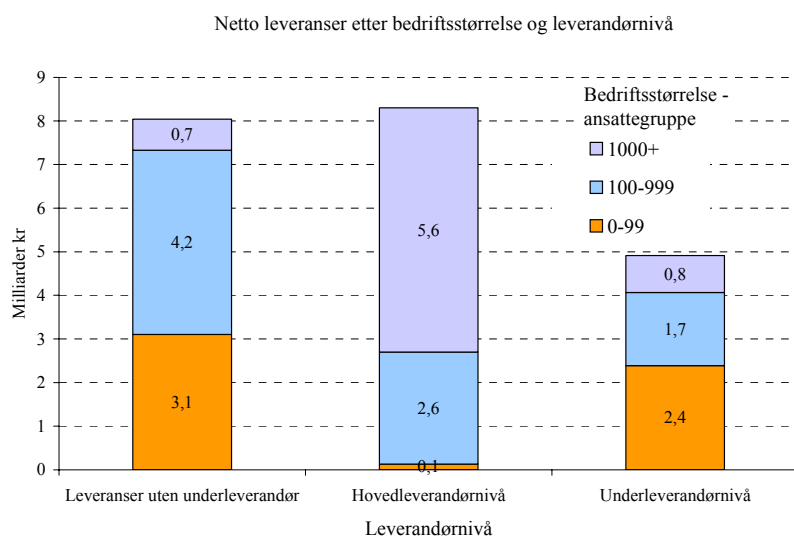

I datagrunnlaget er kontraktsbeløp for leverandører registrert på tre nivå:

- Hovedleverandørnivå
- Underleverandørnivå 1
- Underleverandørnivå 2

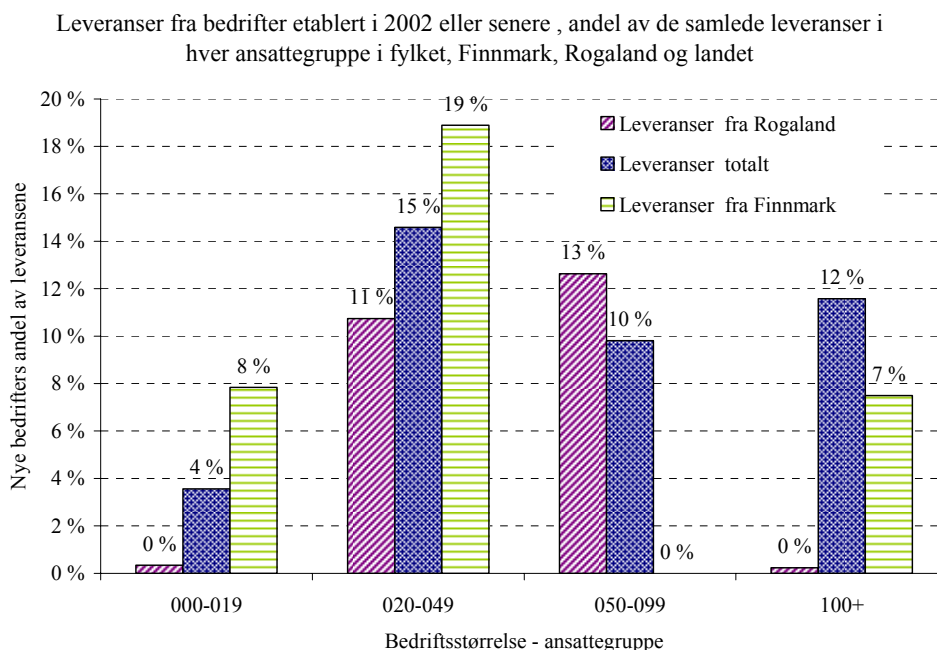
De små bedriftene har i ubetydelig grad leveranser på hovedleverandørnivå, men var pr januar 2006 største leverandørgruppe på underleverandørnivå, med samlede registrerte leveranser på 2,4 milliarder kroner. I tillegg sto denne leverandørgruppen for direkte leveranser til Snøhvitorganisasjonen (uten underleverandør) på 3,1 milliarder kroner.

Figur 9-3 Netto leveranser etter bedriftsstørrelse og leverandørnivå

10 Bedrifter etter etableringsår og størrelse

Figur 10-1 Nyere bedrifters (bedrifter etablert i 2002 eller senere) andel av leveransene i ulike ansattegrupper

I løpet av utbyggingsperioden har flere leverandører etablert seg med bedrift i Hammerfest. Av de registrerte leveransene fra store virksomheter i Finnmark utgjorde leveransene fra virksomheter etablert i 2002 eller senere sju prosent av leveransene fra denne leverandørgruppen i fylket. Åtte prosent av leveransene fra bedrifter i Finnmark med under 20 ansatte var leveranser fra bedrifter etablert i 2002 eller senere, mens hele 19 prosent av leveransene fra bedrifter i dette fylket med mellom 20 og 50 ansatte var fra bedrifter etablert i 2002 eller senere. I bedriftsgruppen 50-99 ansatte var det kun leveranser fra bedrifter som var etablerte ved anleggsstart. De samlede leveransene fra denne bedriftsgruppen i fylket var imidlertid små.

Når det derimot gjelder leverandører fra et etablert leverandørfylke som Rogaland, var det i større grad etablerte bedrifter som sto for leveransene, med unntak av bedriftsgruppen 55-99 ansatte. Også i Rogaland var leveransene fra bedrifter i denne størrelsen mindre enn leveranser fra bedrifter med under 20 ansatte.

Figurliste

Figur 5-1	Norske leveranser til Snøhvitutbyggingen etter antall ansatte hos leverandøren	8
Figur 5-2	Antall leverandører etter bedriftsstørrelse og organisasjonsform	9
Figur 6-1	Norske leveranser til Snøhvit-utbyggingen etter næring og bedriftsstørrelse	10
Figur 6-2	Norske leveranser til Snøhvitutbyggingen etter næring og bedriftsstørrelse prosentvis i hver næring.	11
Figur 7-1	Fordeling av leveranser etter bedriftsstørrelse og fylke	13
Figur 8-1	Leveranser fra varehandelsbedrifter	14
Figur 8-2	Leveranser fra bygg og anlegg, betongindustri, kraft- og vannforsyning og bergverk.....	16
Figur 8-3	Leveranser fra kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteyting, finans- og eiendom og forskningssektoren.....	18
Figur 8-4	Leveranser fra maskinvare- og metallvareindustri og andre industribransjer	20
Figur 8-5	Leveranser fra transport- og kommunikasjonsnæringene	22
Figur 8-6	Leveranser fra næringsmiddelindustri, catering og hotell- og restaurant, vaktjenester, renhold og arbeidskraftutleie.....	24
Figur 9-1	Små og store bedrifters leveranser til Snøhvitutbyggingen fordelt på kontraktsstørrelse (netto).....	27
Figur 9-2	Små bedrifters andel av kontrakter for Snøhvit etter kontraktsstørrelse (netto).....	29
Figur 9-3	Netto leveranser etter bedriftsstørrelse og leverandørnivå.....	30
Figur 10-1	Nyere bedrifters (bedrifter etablert i 2002 eller senere) andel av leveransene i ulike ansattegrupper.....	31

Tabelliste:

Tabell 4-1	Avgrensning av analyseutvalget.....	5
Tabell 4-2	Leverandører etter bedriftsstørrelse og etableringsår	6
Tabell 5-1	Leveranser fra norske bedrifter sortert etter antall ansatte hos leverandøren	8
Tabell 7-1	Leveranser etter bedriftsstørrelse og region	12
Tabell 8-1	Leveranser fra elektrovare- instrument- og utstyrsindustri	26
Tabell 9-1	Antall kontrakter etter kontraktsverdi fratrukket underleveranser ...	28

Norut NIBR Finnmark

Follums vei 33
9510 Alta

Internett: www.finnmark.norut.no
e-post: post@finnmark.norut.no
telefon +47 78 45 71 00
telefaks +47 78 45 71 01
Foretaksnummer NO 983 551 661 MVA

*Norut NIBR Finnmark er et forskningsinstitutt i
Norut-gruppen*